

Для контролю агресії сучасне суспільство володіє всіма необхідними засобами і можливостями. Для цього заздалегідь необхідно від слів переходити до конкретних дій і використовувати для цього важелі, знімаючі психологічне навантаження на несвідомому рівні. Загальнолюдські моральні цінності, досягнення світової культури, творчість, спорт, розвиток гуманітарної науки, знайомство з різними культурами, туризм, демонстрація і впровадження переваг існування в глобальному суспільстві – ось ряд моментів, які допомагають послабити або переорієнтувати агресію, в зіткненні свідомості з несвідомим, використовуючи сублімацію, витіснення і свідоме оволодіння. Але все це не носить комплексного і спрямованого суспільного характеру, що залишає проблему і заганяє її на особистий рівень, що ще більше ускладнює контроль агресії. Потрібно визначитися, що агресія не може бути ліквідована, не може бути під повним контролем, а значить є необхідність шукати реальні і дієві способи переорієнтувати дію агресії за межі суспільства, прагнути до формування психологічної обстановки, не сприяючої агресії, формувати і впровадити нові соціальні відносини і інститути відкритого суспільства в глобальному просторі. Збереження неконтрольованої агресії повинно формуватися як на рівні свідомості, так і на несвідомому рівні, що вимагає гнучкості, тактичності, і точності в досягненні цілей, помилки будуть проявлятися в посиленні агресії.

Семенов В. М., канд. наук з держ. упр., доцент,
Кислюк М. В., студентка
Сумський державний університет

УПРАВЛІННЯ АДМІНІСТРАТИВНО – ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ОДИНИЦЯМИ ЧАСІВ КИЇВСЬКОЇ РУСІ

Потреба у ефективному управлінні адміністративними одиницями є загальною та пов'язаною з необхідністю здійснення функцій держави. При цьому багато особливостей сучасного стану речей пов'язано з історичним розвитком. Саме тому, дослідження розвитку управління адміністративно-територіальними одиницями, і в тому числі містами є актуальним для вдосконалення сучасної системи управління.

Метою даної тези доповіді є здійснення характеристики організації місцевого управління у містах часів Київської Русі.

До даного питання в різний час звертались такі науковці: Н. Баворська, А. Карпенко, Р. Губань, П. Гураль та інші.

Історичний розвиток адміністративно-територіального устрою України є важливою першоосновою для сучасного устрою, а отже його врахування має сприяти впровадженню змін на належному рівні. Так, прослідковуючи

історичну генезу адміністративно-територіального устрою можна дійти висновку, що у даному розвитку відсутні будь-які закономірності та послідовність змін. Можна виділити загальні періоди державотворення: Князівський, Польсько-Литовський, Козацький, Імперський, Новітній та Сучасний.

До формування Київської Русі слов'яни, як й інші племена, мали структурно розгалужену систему міст та селищ, основні питання самоврядування яких виносились на віче. При цьому віче було способом вирішення локальних проблем, що з розвитком переросло у спосіб прийняття важливих політико-управлінських рішень. Так, як зазначає В. Лісничий, із утворення держави Київської Русі політико-адміністративний устрій на рівні громади, міста, майже не змінився й був органічно доповнений центральним органом влади в особі Великого Князя Київського. У його руках зосереджувалась вся повнота державної влади. Внутрішнє управління здійснювали численні княжі правителі. При цьому разом з ієрархічною князівською владою широке розповсюдження мала вічева форма демократії та само організаційні форми територіальної влади [1, с. 67]. При цьому впровадження християнства зумовило появу церковного самоврядування, яке додалось до місцевого самоврядування, що в свою чергу дозволило існування державних, приватних та церковних міст одночасно, залежно від того, ким надавався статус даного міста, – Великим князем, феодалом та церковною особою відповідно. При цьому для приватних міст як територіальних одиниць був характерний специфічний адміністративний порядок управління, що полягав у створенні юридики – території міста разом із проживаючим на ній населенням, що управлялось спеціально-уповноваженими особами феодала – тивунами та вйтами. При цьому, якщо говорити про сільське самоврядування, то згідно дослідженню П. Гураля, існує кілька назв, що визначають сільські поселення часів Київської Русі: «село», «сільце», «погост», «двір», «дім», «деревня». Кожна з цих назв вказує в основному на певний тип поселення. Найчастіше зустрічається назва «село», що означало поселення, де жили смерди. «Погостом» джерела називають центральне поселення певної сільської округи, можливо, громади-верві, де знаходились спільні ринок, церква, органи управління громади тощо. Назвами «двір» і «дім» визначались садиби окремих феодалів, центри феодалських володінь. «Деревньою» називали нові невеликі поселення, створені вихідцями з великого села. Врешті, він доходить висновку, що «село», «погост», «деревня» були неукріпленими поселеннями, а «дім» і «двір» були своєрідними замками [2, с. 11]. Загалом територіальна структура включала в себе землю, що поділялась на волость або удільне князівство, що в свою чергу складалось з вервей, а верви – з поселень. Р. Губань зазначає, що центром верви було найбільше сільське поселення (погост), таким чином, у період Київської Русі основною адміністративно-територіальною одиницею був не населений пункт, а верва, яка нагадує пропоновану адміністративно-територіальну одиницю «громаду» [3, с. 65]. Занепад Київської Русі також

можна пов'язати із недосконалістю центральних органів управління (фактичною політикою князя) та дисбалансом становища регіонів, що перш за все було пов'язано із конкуренцією управлінської верхівки адміністративно-територіальних одиниць за прихильність Великого Князя.

Таким чином, організація управління часів Київської Русі характеризується спільним прийняттям місцевих рішень шляхом проведення віче, характерних для одиниць, що мали місце в певний проміжок часу. Дослідження ретроспективного досвіду управління населеними пунктами на території України дозволить більш якісно підійти до реформування управління ними на сучасному етапі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Регіоналізація і вибори як засоби удосконалення владних відносин в Україні: теорія і практика / За заг. ред. О.О. Дьоміна ; Керівник авт. кол. В. В. Лісничий. – Х.: Вид-во ХарРІ УАДУ «Магістр», 2003. – 579 с.
2. Гураль П. Ф. Територіальна громада в Україні: історико-правове дослідження. – Львів: ЛЬВДУВС, «Край», 2008. – 468 с.
3. Губань Р. Історія становлення сучасного адміністративно-територіального устрою України / Р. Губань // Юридичний журнал. — 2009. — № 3 С. 64-73.